

**НАЦРТ ЗАКОНА
О ОТКЛАЊАЊУ ПОСЛЕДИЦА ОДУЗИМАЊА ИМОВИНЕ ЖРТВАМА
ХОЛОКАУСТА КОЈЕ НЕМАЈУ ЖИВИХ ЗАКОНСКИХ НАСЛЕДНИКА**

**Глава прва
ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ**

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим законом у циљу отклањања последица одузимања имовине жртвама Холокауста које немају живих наследника уређују се услови, начин и поступак враћања имовине одузете припадницима јеврејске заједнице који немају законских наследника и враћања одузете имовине организација које су у време одузимања биле у функцији јеврејске заједнице, а која имовина је на територији Републике Србије одузета за време Холокауста или на основу прописа из члана 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу („Службени гласник РС”, бр. 72/11, 108/13, 142/14 и 88/15 - УС), као и финансијска подршка Републике Србије јеврејској заједници у Републици Србији.

Значење појединих израза

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) под „одузетом имовином” се подразумевају покретне и непокретне ствари, као и предузећа одузета бившим власницима за време Холокауста или применом прописа из члана 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу („Службени гласник РС”, бр. 72/11, 103/13 и 142/14);

2) под „имовином без наследника” сматра се одузета имовина за коју није поднет захтев, односно за коју је захтев поднет од стране лица које нема активну легитимацију у смислу одредаба Закона о враћању одузете имовине и обештећењу („Службени гласник РС”, бр. 72/11, 108/13, 142/14 и 88/15 - УС), осим имовине за коју је обавезу обештећења бившег власника преузела страна држава по основу међународног уговора;

3) под појмом „бивши власник” подразумева се физичко лице које је било припадник јеврејске заједнице које је било власник у време одузимања и правно лице које је у време одузимања на било који начин било у функцији јеврејске заједнице, а које је било власник имовине у моменту одузимања;

4) под „актом о подржављењу” подразумева се правни акт који је имао непосредно дејство, као што је пресуда, одлука, решење, закључак или други правни акт државног, односно другог надлежног органа, којим је извршено подржављење имовине;

5) под појмом „јеврејска општина” подразумевају се регистроване јеврејске општине у Републици Србији;

б) под појмом „захтев за враћање одузете имовине” (у даљем тексту: захтев) подразумева се захтев који на основу овог закона подноси јеврејска општина на чијем се подручју налази одузета непокретност;

7) под појмом „право на враћање имовине” подразумева се право које надлежни орган, у складу са овим законом, утврђује подносиоцу захтева;

8) под појмом „Савез” подразумева се Савез Јеврејских општина Србије у даљем тексту: Савез);

9) под појмом „приход” подразумевају се средства Савеза остварена финансијском подршком Републике Србије из члана 9. овог Закона, као и сви приходи јеврејске општине остварени управљањем имовином на којој се утврди право својине јеврејске општине у складу са одредбама овог закона;

10) под појмом „Агенција” подразумева се Агенција за реституцију Републике Србије (у даљем тексту: Агенција);

11) под појмом „подносилац захтева” подразумева се јеврејска општина која је агенцији поднела захтев (у даљем тексту: подносилац захтева);

12) појмови: објекат, грађење, реконструкција, доградња, адаптација и санација, и други грађевински појмови тумаче се и примењују у складу са прописима који уређују изградњу објеката.

Изрази употребљени у овом закону (одузимање, враћање и сл.) имају се тумачити искључиво као изражавање саосећања, солидарности и разумевања Републике Србије за страдање Јеврејског народа на својој територији током непријатељске окупације од 6. априла 1941. године до 9. маја 1945. године, одричући сваку одговорност Републике Србије за страховите патње и штету нанету жртвама Холокауста и другим жртвама нацизма на својој територији, у условима непријатељске окупације.

Појам Холокауста

Члан 3.

За потребе овог закона Холокауст представља период од 6. априла 1941. године до 9. маја 1945. године у коме је од стране окупатора и њихових сарадника и сателита на територији данашње Републике Србије вршен систематски прогон и убиства припадника Јеврејске заједнице, уништавање и одузимање имовине Јевреја, без обзира на њихово држављанство, и јеврејских организација, заснован на расистичким одредбама, прописима и актима нацистичког режима.

Начело заштите стицаоца

Члан 4.

Стицалац имовине, осим обвезника враћања, који је, након подржављења имовине, стекао право својине у складу са законом, остаје власник и држалац ствари, а његова стечена права не смеју бити повређена.

Начело јавности

Члан 5

Средства која јеврејска општина, односно Савез оствари из имовине и финансијском подршком у складу са овим законом троше се у овим законом утврђене сврхе, уз редовно обавештавање јавности о остваривању циљева овог Закона, као и омогућавањем јавности да се упозна са активностима које Савез, односно јеврејска општина предузима у складу са овим законом.

Примена других прописа

Члан 6.

Враћање имовине у натуралном облику спроводи се у складу са овим законом и Законом о враћању одузете имовине и обештећењу.

На питања која нису уређена овим законом и Законом о враћању одузете имовине и обештећењу примењиваће се сходно одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

Овим законом се не дира у примену других прописа о заштити права својине и других права стечених у складу са законом, осим ако су у супротности са њим.

Издавање документације и података

Члан 7.

Сви органи Републике Србије, органи аутономне покрајине, органи јединице локалне самоуправе и други органи и организације, као и архиви дужни су да у оквиру својих надлежности и без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана подношења захтева за издавање, издају за потребе спровођења поступка враћања имовине у складу са одредбама овог Закона, сву потребну документацију и податке којима располажу.

Неурачунавање примљеног и изгубљена добит

Члан 8.

Не може се захтевати враћање плодова, нити накнада штете по основу изгубљене добити због немогућности коришћења, односно управљања подржављеном имовином, као и по основу њеног одржавања у периоду од дана подржављења до враћања имовине.

Глава друга

ФИНАНСИЈСКА ПОДРШКА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Облик и укупан износ финансијске подршке

Члан 9.

Финансијска подршка Савезу обезбеђује се из буџета Републике Србије, преко Министарства финансија, у виду уплата новчаних средстава на рачун Савеза.

Укупан износ средстава из става 1. овог члана, опредељује се на износ од 950.000 евра на нивоу календарске године, а на период од 25 година од почев од 1.1.2017. године

Порези, таксе и трошкови поступка

Члан 10.

Стицање имовине и остваривање прихода у виду финансијске подршке на основу овог закона не подлеже плаћању ни једне врсте пореза, административних и судских такси и накнада државним органима и организацијама.

Јеврејска општина, односно Савез је обвезник плаћања пореза на имовину која се правноснажно врати у складу са одредбама овог Закона, као и других врста пореза на остваривање прихода од имовине, односно новчаних средстава, у складу са прописима којима се уређује пословање привредних друштава.

Подносилац захтева сноси трошкове поступка у складу са законом.

Изузетно од става 3. овог члана, подносилац захтева није у обавези да плати трошкове за рад и пружање услуга Републичког геодетског завода, локалних архива, Архива Србије и Архива Југославије, који падају на терет тих органа.

Глава трећа ПОСТУПАК ЗА ВРАЋАЊЕ ИМОВИНЕ

Странке у поступку

Члан 11.

Странке у поступку су подносилац захтева, носилац права коришћења на непокретности која је предмет захтева, законски заступник Републике Србије, као и заступник другог обвезника враћања.

Орган који води првостепени поступак

Члан 12.

Поступак по захтеву води Агенција, а у складу са овим законом и законом којим се уређује општи управни поступак.

Подносилац захтева

Члан 13.

Захтев за враћање имовине у смислу овог закона подноси јеврејска општина.

Подношење захтева

Члан 14.

Захтев за враћање имовине појединачних бивших власника подноси се у року од три године од дана ступања на снагу овог закона.

Захтев се подноси Агенцији са прописаним доказима.

Захтев се подноси за једну одређену непокретну или покретну ствар или за више ствари које су припадале истом бившем власнику.

Садржина захтева

Члан 15.

Захтев садржи податке о:

- 1) бившем власнику – име, име једног родитеља и презиме и адреса;
- 2) одузетој имовини на коју се захтев односи - врста, назив, величина, односно површина, место где се непокретност налази, број катастарске парцеле по старом и важећем премеру – осим у случају када је предмет захтева пољопривредно земљиште које је након одузимања комасирано, изглед и стање имовине у време одузимања, односно одговарајући подаци за покретне ствари;

- 3) документација о одузимању, односно акт о подржављењу;
- 4) праву својине бившег власника на одузетој имовини;
- 5) доказ о чињеници да је претходни власник био припадник јеврејске заједнице, односно, а ако је бивши власник правно лице – доказ да је било у функцији јеврејске заједнице.

Уз захтев се прилажу, у оригиналу или овереној фотокопији, следећи докази:

1) за податке из става 1. тачка 2) овог члана - извод из регистра непокретности, извод из регистра покретних ствари, уверење Републичког геодетског завода о идентификацији катастарске парцеле старог и новог премера, осим за катастарске парцеле за које је спроведена комасација;

2) за податке из става 1. тачка 3) овог члана одлука окупаторских снага у којима је описана одузета имовина, појединачни акт судског органа ФНРЈ или органа управе ФНРЈ на основу ког је имовина прешла у државно власништво;

3) за податке из става 1. тачка 4) – изводи из земљишних књига или други докази о праву својине бившег власника;

4) све друге доказе које подносилац захтева поседује, а који могу бити од значаја за одлучивање по захтеву.

Неуредан захтев

Члан 16.

Уколико Агенција утврди да захтев не садржи довољно података из члана 15. став 1. овог закона, позваће подносиоца захтева да у року од 120 дана уреди свој захтев.

Уколико подносилац захтева не поступи у складу са налогом Агенције у остављеном року, захтев ће бити одбачен као неуредан.

Рок за доношење решења

Члан 17.

Агенција је дужна да о потпуном захтеву одлучи најкасније у року од шест месеци, а изузетно код посебно сложених предмета годину дана од дана пријема потпуног захтева.

Одлучивање о захтеву

Члан 18.

Агенција утврђује све чињенице и околности од значаја за одлучивање о захтеву и доноси решење којим утврђује имовину која се преноси у својину јеврејској општини, односно којим захтев за враћање одбија као неоснован.

Ако захтев обухвата више непокретности, односно покретних ствари, Агенција може донети више решења којим се врши повраћај имовине или једно решење којим је обухваћен цео захтев.

У случају да орган из става 1. овог члана утврди да не постоји законски основ за враћање одузете имовине, донеће решење о одбијању поднетог захтева.

Правноснажно решење о утврђивању права својине јеврејске општине Агенција доставља органу надлежном за евиденцију и упис права на непокретности и Републичкој дирекцији за имовину Републике Србије, а за пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште и министарству надлежном

за послове пољопривреде и шума, као и органу надлежном за утврђивање и наплату пореза на имовину.

Решење о утврђењу права својине

Члан 19.

Агенција утврђује све чињенице и околности од значаја за одлучивање о захтеву и доноси решење којим утврђује имовину која се преноси у својину јеврејске општине, обвезника враћања, начин и рокове за извршавање утврђених обавеза.

У решењу којим се захтев јеврејске општине усваја налаже се надлежним органима извршење решења, као и брисање евентуалних терета.

Првостепено решење Агенција доставља подносиоцу захтева, носиоцу права коришћења, обвезнику и државном правобраниоцу.

Правна средства

Члан 20.

Против првостепеног решења из члана 19. овог закона, подносилац захтева, обвезник и државни правобранилац могу изјавити жалбу министарству надлежном за послове финансија, као другостепеном органу, у року од 15 дана од дана достављања решења.

Министарство надлежно за послове финансија је дужно да одлучи о поднетој жалби у року од 90 дана од дана пријема.

Против другостепеног решења може се покренути управни спор.

Извршење решења

Члан 21.

На основу правноснажног решења о утврђењу права својине јеврејска општина има право да упише својину на предметној непокретности или покретној ствари која се уписује у регистар.

На основу правноснажног решења о утврђивању права својине чији је обвезник враћања друштво капитала или задруга у поступку стечаја, односно ликвидације, јеврејска општина има право да захтева излучење из стечајне, односно ликвидационе масе стечајног, односно ликвидационог дужника.

Ако се преживели законски наследник бившег власника чија је имовина правноснажно враћена јеврејској општини у складу са одредбама овог закона, обрати јеврејској општини са захтевом за пренос права својине на предметној имовини, јеврејска општина је дужна да, након што утврди својство законског наследника бившег власника, пренесе преживелом законском наследнику у својину враћену непокретност у складу са уделом који му припада у складу са одредбама закона којим се уређује наслеђивање.

Јеврејска општина је дужна да обавезу из става 3. овог члана изврши у року од месец дана од дана пријема захтева законског наследника бившег власника из става 3. овог члана, а законски наследник бившег власника ово своје право може остварити и судским путем.

У случају постојања закуподавног односа на непокретности из става 3. овог члана, купац ће ступити у закуподавни однос са наследником из става 3. овог

члана под условима из уговора о закупу са јеврејском општином, до истека рока од три године од дана преноса права својине са јеврејске општине на наследника.

Глава четврта
УСМЕРАВАЊЕ СРЕДСТАВА ОСТВАРЕНИХ ВРАЋАЊЕМ
НЕПОКРЕТНОСТИ И ПРИМАЊЕМ ФИНАНСИЈСКЕ ПОДРШКЕ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Управљање приходима

Члан 22.

Савез и јеврејска општина управљају приходима и усмеравају их у следеће активности:

- 1) проучавање и документовање периода Холокауста, обележавање значајних датума из периода Холокауста и комеморације у Републици Србији;
- 2) научно-истраживачке пројекте у вези са Холокаустом и другим злочинима нациста, њихових сарадника и сателита и издавање публикација на ове теме;
- 3) образовање о Холокаусту и другим злочинима нациста, њихових сарадника и сателита, културне манифестације, као и одржавање традиције;
- 4) финансирање школовања и стипендирање студената, младих талената и научника из Републике Србије;
- 5) финансијску подршку преживелим жртвама Холокауста које су имале пребивалиште на територији Републике Србије у време холокауста и које тренутно живе у Републици Србији или у иностранству;
- 6) финансијска подршка постојећој јеврејској заједници у Републици Србији;
- 7) јачање веза Јеврејске заједнице у Републици Србији са сународницима у другим државама;
- 8) подршка будућим активностима из овог става полагањем дела прихода на банковне штедне рачуне;
- 9) хуманитарне и сврхе у Републици Србији;
- 10) сношење трошкова и обавеза јеврејске општине и Савеза насталих управљањем имовином и приходима оствареним применом овог закона.

Савез и јеврејска општина за намену из става 1. тачка 5. овог члана су дужни да на годишњем нивоу издвајају 20% прихода у периоду од најмање 10 (десет) година од дана ступања на снагу овог закона и да при томе обезбеде једнак износ финансијске помоћи свим преживелим жртвама холокауста српског порекла, без обзира на њихово пребивалиште или тренутно боравиште.

Савез и јеврејска општина могу депоновати део прихода на штедне рачуне у банкама у циљу финансирања будућих активности прописаних овим чланом.

Одбор за надзор

Члан 23.

Оснива се Одбор за надзор (у даљем тексту: Одбор) ради надзора и праћења управљања приходима који применом овог Закона припадну Савезу и јеврејској општини.

Одбор има председника и четири члана.

Чланови Одбора су: представник Владе Србије, два представника Светске јеврејске организације за реституцију у Републици Србији и два представника Савеза.

Представника Владе Србије именује Влада на период од четири године и истовремено је и Председник одбора.

Одбор:

1) ангажује независног спољног ревизора који врши годишњу ревизију свих активности које Савез и јеврејске општине обављају у складу са овим законом;

2) усваја шестомесечни извештај Савеза о управљању, након разматрања извештаја о спроведеној ревизији од стране независног спољног ревизора, а кад утврди да Савез све своје активности предузима на одговарајући начин;

3) доноси пословник о свом раду;

4) обавља и друге послове утврђене законом и статутом.

Предмет ревизије из става 5. тачке 1) овог члана су све финансијске трансакције, предузете активности и процедуре управљања и коришћења прихода како би се обезбедила примена одговарајућих управљачких процедура. Трошкови ревизије финансирају се из прихода.

Одбор одлуке доноси већином свих гласова.

Програм управљања и Извештај о управљању

Члан 24.

Савез је дужан да до 15. јануара сваке календарске године сачини обједињен годишњи Програм управљања приходима за текућу календарску годину, и да га након усвајања достави Одбору.

Годишњи Програм управљања је обавезујући за Савез и јеврејске општине и нарочито садржи план управљања и располагања финансијским средствима, имовином и приходима од имовине оствареним применом овог закона у складу са наменама из члана 22. овог Закона на нивоу једне календарске године.

Савез је дужан да о активностима у вези са управљањем приходима савеза и јеврејских општина до 1. јула и 1. фебруара сваке календарске године сачињава шестомесечни Извештај о управљању који се доставља на усвајање Одбору.

Извештај о управљању нарочито садржи:

1) списак непокретности на којима је применом овог закона утврђено право својине јеврејске општине, а садржи адресе, површине и друге податке о непокретностима;

2) податке о закљученим уговорима о закупу непокретности из тачке 1. овог става и условима тих уговора;

3) спецификацију свих прихода по основу управљања враћеним непокретностима и управљања другим финансијским средствима остварених у вези са применом овог Закона;

4) спецификацију трошкова управљања приходима;

5) спецификацију расхода и свих других трошкова насталих усмеравањем средстава у намене из члана 22. овог закона;

6) друге податке од значаја за остваривање увида јавности у трошење прихода остварених применом овог закона.

Република Србија није дужна да изврши годишњу исплату финансијске подршке из члана 9. овог закона уколико Одбор не усвоји шестомесечни Извештај о управљању Савеза из става 3. овог члана.

Приход који није искоришћен у текућој години преноси се у наредну годину.

У случају да Одбор приликом разматрања шестомесечног извештаја о управљању приходима савеза, установи да је Савез утрошио средства која нису била предвиђена годишњим програмом управљања приходима у целини или у појединим деловима, Савез је дужан да без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана доношења одлуке Одбора усагласи своје пословање са налазом Одбора и о томе обавести Одбор.

Савез, јеврејска општина и Одбор су одговорни за законито и сврсисходно управљање финансијским средствима, имовином и приходима од имовине стечене у складу са одредбама и циљевима овог Закона.

Евиденција

Члан 25.

Савез је дужан да води сталну и ажурну јавности доступну евиденцију бивших власника и враћене имовине, као и евиденцију прихода који су остварени применом овог закона.

Глава пета ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Забрана отуђења и оптерећења подржављене имовине

Члан 26.

Од ступања на снагу овог закона имовина која је одузета бившим власницима, а која је предмет овог закона и која по одредбама овог закона може бити враћена, не може бити предмет отуђивања, хипотеке или залоге, до правноснажног окончања поступка по захтеву за враћање.

Забрана отуђења и оптерећења имовине из става 1. овог члана у погледу имовине за коју нису поднети захтеви за враћање престаје по истеку рока за подношење захтева.

Завршна одредба

Члан 27.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.